

Krister Freij tycker att helgarbetet är en nackdel med den nya skiftgången vid Fundias sågenhet.

Femskift på Fundia

18/8/1992

BOXHOLM
Skiftgång med kontinuerlig drift har det inte talats om i Boxholm på över tio år. Nu är det dags igen. På färdigställningsavdelningen går Fundia Steel snart över till femskift för att pressa de fasta kostnaderna.

Egentligen heter det treskift med kontinuerlig drift men det kallas på golvet för femskift, för det är fem olika arbetslag inblandade i den skiftcykel som löper över en 20-veckorsperiod.

9 man blir 15

Det är långt ifrån hela färdigställningsavdelningen som berörs. Men de två sågar och den enda normaliseringsugn som i dag bemannas med 9 personer kommer från och med 30 augusti att bemannas med 15.

Skillnaden jämfört med i dag är att varken sågarna eller ugnen kommer att stå stilla mellan fredag klockan

16 och söndag klockan 20. Vid storhelger bryts dock den kontinuerliga driften.

— Grundorsaken till utökningen är att en av våra viktigare kunder har slutat såga själv. Vi har övertagit dennes sågning och tror att vi ska kunna bli så pass effektiva att vi ska kunna överta även andras. Ökad beläggning innebär att de fasta kostnaderna kan pressas, säger avdelningschefen Yngve Blom.

Några nyanställningar följer inte av den utökade skiftgången utan löses framför allt genom omplaceringar inom avdelningen, men också genom överflyttning av personal från mediumverket.

Heljobb nackdel

Krister Freij, en av dem som redan i dag arbetar vid sågningen, tycker att helgledigheten är mer värd än det påslag som nu följer i lönekuvertet till följd av tillkommen helgersättning.

— Men är detta ett sätt att behålla jobben så klart

att man ställer upp, säger han.

Kan man säga att vägvallet varit antingen nedläggning av sågarna och normaliseringsugnen, eller ett bättre kapacitetsutnyttjande?

— Så drastiskt skulle jag inte vilja uttrycka det, svarar Yngve Blom.

Inte ett halmstrå

Sune Philipsson, fackbasen på kollektivsidan, ser det inte heller som att utökningen är ett halmstrå som man griper efter för att rädda denna del av färdigställningsavdelningen.

Både han och avdelningschefen anser att det finns en utvecklingspotential på färdigställningsavdelningen.

— Jag ser bara positivt på utökningen. Den skiftvariant som kommer att provas innebär att man aldrig jobbar mer än högst fem skift innan man får en ledig dag.

— Det är betydligt bättre än den jobbiga variant av kontinuerlig skiftgång som

tillämpades i martinstälverket, där man gick nio skift innan det blev ledighet, säger Sune Philipsson.

Text:
KARL JOHAN NOREN

Foto:
OLLE STRÖM

Yngve Blom, chef för Fundias färdigställningsavdelning, tror att den kontinuerliga skiftgången ska kunna bidra till ökad lönsamhet.

Oro på Fundia i Boxholm: 22/9 1992

Hur många anställda måste gå?

BOXHOLM

Leif Rignell, 31 år, och Ulf Svensson, 44 år, står utanför Folkets Hus på måndagskvällen. De skall strax gå in för att få information om det mycket allvarliga läge Fundia hamnat i. Leif säger att han hört att uppåt 250 anställda kan komma att sparkas från koncernens fyra divisioner.

— Hur många av dessa det blir hos Fundia Stång i Boxholm vet jag inte, bara att även vi berörs på ett allvarligt sätt, säger Leif Rignell. Han har arbetat tolv år i företaget, som klippare.

— Nu är det tur att jag inte är gift och att jag inte har något eget hus. De här två faktorerna gör att jag har lättare än många andra att

ta ett eventuellt nytt jobb i någon annan kommun i landet.

Hoppas få vara kvar

— Fast visst vill jag hemska gärna bo kvar i Boxholm där jag är född och uppvuxen.

Ulf Svensson, som arbetar som traversförare, har arbetat 28 år i företaget.

— Alla de här åren är naturligtvis bra att ha nu då det är stor kris inom koncernen. Det gör ju att många andra står före mig i tur att tvingas sluta.

— Man får verkligen hoppas att Fundia Boxholm inte kommer att vara den division som drabbas hårdast av kommande friställningar, säger Ulf Svensson, som är gift och bor i egen villa.

Vägrar kommentera

Correspondenten byter också några ord med Metallfacketts ordförande Sune Fi-

lipsson — men bara just några ord. Han vägrar konsekvent att besvara frågor där han står i dörröppningen till Folkets Hus.

— Inte ens i morgon är det nån idé att ni hör av er. Inte heller då har jag något att berätta, säger Sune Filipsson.

Fallande priser

Björn Fredriksson, VD för Fundia Stång, säger till Correspondenten:

— Samtliga divisioner berörs av kommande personalreduceringar. Då vi mera i detalj penetrerat läget på de olika enheterna tillsammans med de fackliga företrädarna får vi se hur många som förlorar jobben på respektive division.

Vad är orsaken till att ni tvingas friställa personal?

— Rådande konjunktursituation har medfört kraftigt fallande världsmarknadspriser och volymer. Byggnadsaktiviteterna på Fundias hemmamarknader ligger nu på en extremt låg nivå. Och, tyvärr, någon ljusning under överblickbar tid är inte i sikte.

— Detta betyder att vi tvingas till en produktionsanpassning i koncernens samtliga enheter med personalnedskärningar som resultat.

Foto: PETER JIGERSTRÖM

Hur många måste gå från Fundia Boxholm? Hittills är det klart att det blir friställningar, men inte hur många som kommer att drabbas.

Björn Fredriksson kan konstatera att Svenska Fundia i dag har toppmoderna basenheter. Under de två senaste åren har effektiviteten ökat och det har minskat kostnaderna rejält.

— Men nu måste det till ytterligare kostnadsminskningar. Konkurrensförmågan måste nämligen förbättras.

Lars Norin på arbetsförmedlingen i Boxholm uppger att kommunen i dag har

125 öppet arbetslösa; de kan ta ett jobb direkt.

— Just nu har vi en jämförelsevis låg arbetslöshet. Det är verkligen olyckligt att Fundia Boxholm tvingas dra ned på antalet anställda, förklarar Lars Norin.

SVANTE STRÖMBERG

Foto: BERNT-OLA FALCK

Här investerar Fundia och Arbetslivsfonden nästan 20 miljoner kronor i bättre arbetsmiljö. Metallordföranden Sune Philipsson (till höger) är glad för att Ulf Borgström tagit kontakt med Boxholms största privata företag och på plats försäkras sig om att pengarna behövs.

Inga garantier för framtiden 25/9 1992

Fundia Steel drar ner och satsar — samtidigt

BOXHOLM
Fundia Steel AB i Boxholm investerar runt 20 miljoner kronor i förbättrad arbetsmiljö, en del av pengarna är bidrag från Arbetslivsfonden. Samtidigt planerar koncernen för stora personalneddragningar. Ingen vet i dag hur många av de drygt 300 i Boxholm som måste sägas upp.

— Vi måste ändå göra något åt arbetsmiljön i färdigställningsavdelningen och intresset för detta har, från företagsledningens sida, inte minskat trots osäkerheten inför framtiden, säger platschefen Bo Erik Wennberg.

Något mer har han inte att

Östergötland, Ulf Borgström, Boxholm och gick bland annat runt på Fundia.

— Våra pengar tycks komma väl till nytta här, var hans kommentar om arbetsmiljön.

Arbetsmiljöfonden har beviljat Fundia i Boxholm närmare 2,4 miljoner kronor i bidrag för fysiska arbetsmiljöförbättringar, arbetsorganisation och rehabilitering av arbetsskadade. Dessa pengar ska ingå i ett större program som totalt kostar företaget mellan 19 och 20 miljoner kronor. I detta ingår också en ny riktmaskin som ej varit bidragsberättigad.

Lyfter för mycket

Färdigställningsavdelningen är den avdelning som är mest olycksdrabbad med klämskador och skador till följd av upprepade tunga lyft.

BOXHOLM

Fundia Steel AB i Boxholm investerar runt 20 miljoner kronor i förbättrad arbetsmiljö, en del av pengarna är bidrag från Arbetslivsfonden. Samtidigt planerar koncernen för stora personalneddragningar. Ingen vet i dag hur många av de drygt 300 i Boxholm som måste sägas upp.

— Vi måste ändå göra något åt arbetsmiljön i färdigställningsavdelningen och intresset för detta har, från företagsledningens sida, inte minskat trots osäkerheten inför framtiden, säger platschefen Bo Erik Wennberg.

Något mer har han inte att säga. Läget är alltför pressat. Ingen inom företagsledningen vill ännu precisera var neddragningarna ska ske eller lämna besked om ifall någon av koncernens anläggningar i Hallstahammar, Forsbacka, Smedjebacken och Boxholm kommer att klara sig helskinnad ur krisen.

Nyttigt bidrag

På torsdagen besökte Arbetslivsfondens ordförande i

Östergötland, Ulf Borgström, Boxholm och gick bland annat runt på Fundia.

— Våra pengar tycks komma väl till nytta här, var hans kommentar om arbetsmiljön.

Arbetsmiljöfonden har beviljat Fundia i Boxholm närmare 2,4 miljoner kronor i bidrag för fysiska arbetsmiljöförbättringar, arbetsorganisation och rehabilitering av arbetsskadade. Dessa pengar ska ingå i ett större program som totalt kostar företaget mellan 19 och 20 miljoner kronor. I detta ingår också en ny riktmaskin som ej varit bidragsberättigad.

Lyfter för mycket

Färdigställningsavdelningen är den avdelning som är mest olycksdrabbad med klämskador och skador till följd av upprepade tunga lyft.

— Vi lyfter i princip stålet sju gånger för mycket, säger Metalls ordförande Sune Philipsson. Det är tungt och slitsamt för kroppen.

Men vad händer med arbetsmiljösatsningen om Fundia beslutar sig för att dra ner eller till och med avveckla verksamheten i Boxholm? Eller är det till och med så att den här satsningen kan ses som ett löfte inför framtiden?

Många turer

De anställda på Fundia i Boxholm ser det inte som något löfte om att de ska få vara kvar. Reparatörerna Tony Svensson och Clas Rosenlöf, med 17 respektive 23 års anställning, är luttrade

Clas Rosenlöf beskriver arbetsmiljöproblemen vid Fundia för Ulf Borgström från Arbetslivsfonden. Tunga lyft, värme, damm, sot, gaser och svetsrök är sådant som dagligen hotar arbetarnas hälsa.

vid det här laget. De har varit med om många kriser inom stålindustrin.

— Vi tror inget ännu, säger de. Investeringar är ingen garanti för att vi får vara kvar — de (företagsledningen) kan dra ner ändå. Vi har varit med om så många turer förut.

— Skillnaden nu är att alla branscher är lika hårt drabbade. Vi kanske ska vara glada att vi har hängt med så här länge, säger Clas Rosenlöf. Men samtidigt funderar han över hur det ska bli med det nyligen genomförda husköpet om han blir arbetslös.

Ulf Borgström ser arbetsmiljösatsningen som en in-

vestering för framtiden oavsett vad som sker med Fundia i Boxholm:

— Om det sker en tillfällig neddragning finns ju investeringen ändå kvar i lokalerna och kan komma till användning senare, resonerar han.

Ingen återbetalning

Arbetslivsfonden har ännu inte ställts inför problemet att behöva kräva tillbaka ett bidrag som inte har utnyttjats för vad det var avsett för.

— Att bidraget är beviljat är ingen garanti för att företaget verkligen får hela beloppet, säger Ulf Borgström. Betalningarna sker successivt i takt med att investeringarna genomförs och delarna i programmet ska rapporteras till oss med vissa mellanrum.

Efter besöket på Fundia åkte Ulf Borgström vidare till Boxholm såg AB dit Arbetslivsfonden beviljat 5,7 miljoner kronor av en total investering på 44 miljoner kronor. Här handlar det om att minska antalet tunga lyft vid timmerintag, kantning och råsortering.

Boxholm bävar

23/9 1990

Fundias varselhot oroar hela samhället

BOXHOLM

— Jag måste kämpa för att kunna ha villan kvar. Fast någon enkel match blir det inte. Jag är arbetslös och ett villalån på 150 000 kronor skall skrivas om 1 oktober. I dagens ränteläge! Bilen får nu stå, jag har inte råd att reparera den. Jag cyklar i stället.

Det säger Niclas Samuelsson, 27 år, arbetslös sedan juni då han miste sitt jobb hos Fundia.

Correspondenten har talat med några Boxholmsbor om hur de ser på sin situation i dagens lågkonjunktur. I Boxholm har ett redan svårt läge tillspetsats ytterligare sedan Fundia Stång, ryggraden i den lilla kommunens näringsliv, i dagarna förklarat att företaget är inne i ett mycket allvarligt läge.

— Friställningar kan inte undvikas, omfattningen återkommer jag till, har Fundia Stångs VD Björn Fredriksson meddelat.

Oron stiger

Niclas Samuelsson bor i villa på Timmermansvägen 10 i naturskön omgivning. Det gör han tillsammans med fru Lotta Axén-Samuelsson, 29 år, och barnen Anna, fem år, och Daniel, nio år.

— Jag begriper inte hur vi skall kunna reda ut det här, men på något sätt måste det gå, säger Niclas.

— Sedan juni har jag gjort allt för att hitta ett nytt jobb — men förgäves. Ofta är det 40—50 sökande till ett arbete.

— Och nu stiger oron ytterligare. Då Fundia säger upp folk blir det ännu större konkurrens om de få jobb som finns att söka.

Ränteläget värst

Fru Lotta har nu ett halvtidsvikariat på sjukhemmet, men arbetet räcker bara några månader.

— Risken finns att vi båda blir arbetslösa, för jag har troligen ingen chans att få ett jobb i år, säger Niclas.

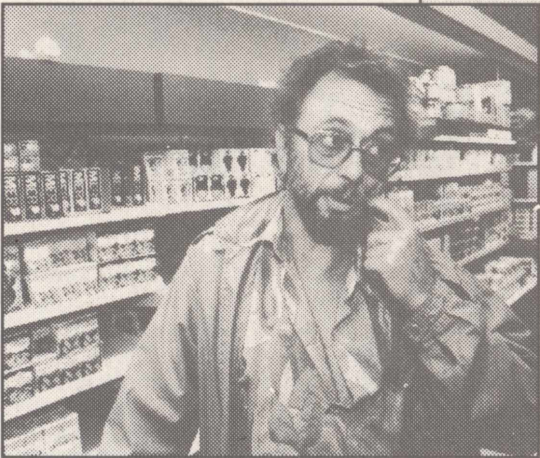
— Men just nu är det ränteläget som oroar mig allra mest. Det lån på 150 000 kronor som skall skrivas om 1 oktober har i dag en ränta på 12,50 procent.

— Det är bara att hoppas att räntan går ner de dagar som är kvar fram till 1 oktober. Annars ökar räntan till cirka 17 procent. I så fall ligger jag och min familj verkligen illa till, säger Niclas Samuelsson.

Skönt vara barnlös

I Wienerkonditoriet får vi en pratstund med Li Kinell, 22 år.

— Jag har som tur är ett fast heltidsjobb här. Min kille Per An-

— Än så länge klarar jag ekonomin, säger Göran Andersson, vuxenstuderande

— Visst känner jag stor oro för alla mina gamla arbetskompisar på Fundia, säger Anders Persson, pensionär.

— I förlängningen kan det betyda att även jag mister jobbet här i konditoriet, säger Li Kinell, 22 år.

dersson, 25 år, är däremot arbetslös sedan snart ett år. Han blev friställd från dörrfabriken. Snart tar ersättningen från arbetslöshetskassan slut. Vad händer då? Socialbidrag?

Li Kinell tycker också att det är tur att Per och hon inte har barn, och att de bor i en liten hyreslägenhet.

— Det gör att vi är mera lätt-
röriga än många andra om vi
tvingas flytta från kommunen.

— Om Boxholm nu efter Fundias planer får många fler arbets-

lösa tvingas säkert många att flytta. Då kan det medföra en rätt kraftig omsättningsminskning i konditoriet. I så fall sitter ju även jag löst, säger Li Kinell.

20 år på bruket

Anders Persson, 66 år, hittar vi på en parkbänk i centrum.

— Jag har arbetat 20 år på bruket. Det gör att jag har många kompisar som arbetar där i dag. Visst känner jag stor oro för deras skull. Man får bara hoppas att så få som möjligt får sluta.

— Tur att man har pension. Alla som måste ha ett jobb har det inte lätt i dag.

— Personligen oroar jag mig mest över att ingen systembutik finns här i Boxholm. Nu måste jag åka ända till Tranås eller Mjölby för att få tag på nåt.

"Det värsta återstår"

Göran Andersson, 46 år, träffar vi i en livsmedelsbutik. Han är vuxenstuderande.

— Jag bor ensam och har en hyra på bara 2 283 kronor i må-

naden i min bostadsrätt. Det gör att jag tills vidare klarar ekonomin hyfsat. Att jag inte håller mig med bil bidrar också till detta.

— Men man vet aldrig hur det blir då allt fler företag, nu senast Fundia Stång, gör sig av med personal i oroande omfattning.

— Tyvärr, men jag tror att det värsta av ekonomisk kris, arbetslöshet och oro återstår.

Text: SVANTE STRÖMBERG

Foto: BERNT-OLA FALCK

— Hur skall jag klara villan? Redan nu har han och familjen det så kärt att bilen får stå. Det kostar för mycket att reparera den, säger Niclas Samuelsson, 27 år, arbetslös sedan juni.

"Det här får allvarliga konsekvenser"

BOXHOLM

— Det är mycket oroande att Fundia Stång, kommunens största företag, aviserar personalnedskärningar. Det får självfallet allvarliga kon-

sekvenser.

Det säger kommunalrådet Svante Larsson.

— Vi vet ännu inte hur pass hårt Fundia Boxholm kommer att drabbas. Men i rådande konjunktur

— Skatteinkomsterna reduceras eftersom arbetslöshetsersättningen är lägre än lönen. Dessutom kan en del tvingas flytta från kommunen.

Och så får vi räkna med att

även kommunens situation är ganska allvarlig.

— Inom den sociala sektorn får åtskilliga sluta inom de närmaste månaderna. Det rör sig då om vikarier och timanställda. Fast an-

kommer vi att se då höstens budgetarbete är klart. Dessbättre tycks kommunerna ha kommit, lindrigt undan i det krispaket som presenterats av regeringen och socialdemokraterna, säger Svante Larsson.

”Det här får allvarliga konsekvenser”

BOXHOLM

— Det är mycket oroande att Fundia Stång, kommunens största företag, aviserar personalnedskärningar. Det får självfallet allvarliga konsekvenser för hela kommunen, särskilt om det blir

många som får gå.

Det säger kommunalrådet Svante Larsson.

— Vi vet ännu inte hur pass hårt Fundia Boxholm kommer att drabbas. Men i rådande konjunkturläge är det illa nog även om det bara skulle röra sig om ett fåtal.

— Skatteinkomsterna reduceras eftersom arbetslöshetssättningen är lägre än lönen. Dessutom kan en del tvingas flytta från kommunen.

— Och så får vi räkna med att våra kostnader för socialt bistånd ökar.

Svante Larsson konstaterar att

även kommunens situation är ganska allvarlig.

— Inom den sociala sektorn får åtskilliga sluta inom de närmaste månaderna. Det rör sig då om vikarier och timanställda. Fast anställd personal berörs alltså inte.

— Hur allt blir mera i detalj

kommer vi att se då höstens budgetarbete är klart. Dessbättre tycks kommunerna ha kommit lindrigt undan i det krispaket som presenterats av regeringen och socialdemokraterna, säger Svante Larsson.

SVANTE STRÖMBERG

Japaner synar valsverk

BOXHOLM

**Hur mycket av Fundias
aviserade nerdrag-
ningar kommer att styr-
as av råd från Japan?**

**Det är en fråga som
valsverksarbetarna i
Boxholm ställer sig.**

Tre medarbetare från det japanska stålföretaget Daido Steel med cirka 7 000 anställda har som konsulter granskat Fundia Steel.

— Japanernas utredning talar till Boxholms fördel.

Så går snacket bland valsverksarbetarna i Boxholm som i likhet med sina kollegor i Smedjebacken har haft japaner hos sig. De besökte företagets fyra valsverk under två veckor i juni.

Konsulterna ska, enligt den officiella information som de anställda har fått, föreslå lämpliga åtgärder och diskutera framtida investeringsbehov för att öka effektivitet och lönsamhet.

Rapporten dröjer

En delegation från Fundia

har också besökt Daidos valsverk på fyra olika platser i Japan. Det besöket skedde i augusti.

Även om de anställda i Boxholm knyter förhoppningarna till valsverksutredningen, så finns det ännu ingen skriftlig rapport avlämnad.

Någon officiell muntlig information har inte heller getts

Förtegen fackbas

Sune Philipsson, Metallklubbens ordförande i Boxholm, vill inte kommentera ryktena om att Daido-utredningen visar att båda valsverken i Boxholm har goda framtidsmöjligheter. Även det ålderstigna mediumverket med 30 år på nacken.

— Det enda jag har att säga är att jag gissar att det kommer en slutrapport i slutet på denna månaden.

Företagsledningen lyckades Corren över huvud taget inte nå på måndagen.

KARL-JOHAN NORÉN

Fundia blöder

BOXHOLM

Den samnordiska stålkoncernen Fundia blöder. 27/10 1992

Under årets första åtta månader gjordes en förlust på 219 miljoner kronor. Detta trots en personalminskning på cirka 500 personer.

— Nästan hela förlusten ligger dessvärre i Sverige, svarar den Stockholmsplacerade koncernchefen Lennart Grånäs på Correns fråga om hur resultatet är fördelat över länderna.

Halmstad kostar

Han säger att avvecklingskostnaderna för nerläggningen av stål- och valsverken i Halmstad har blivit högre än beräknat.

Det i kombination med en kraftigt fallande marknad på stång och armer-

ing, med priser därefter, är förklaringen till att det har gått så knackigt i Sverige, enligt Lennart Grånäs.

Verken i Halmstad stängdes för 1,5 år sedan. Till och med årets slut finns det dock kvar personalkostnader, även om de successivt har minskat.

4 000 anställda

När storkoncernen Fundia började arbeta 1 januari 1992 hade den 4 555 anställda.

I dag är styrkan nere i cirka 4 000. 1 600 finns i Sverige (varav 320 i Boxholm), 1 200 i Norge, 1 100 i Finland medan resterande 200 jobbar som försäljare ute i Europa.

Ett åtgärdsprogram för att sänka kostnaderna ska, som Corren tidigare uppgett, presenteras senare i höst.

KARL-JOHAN NORÉN

”Rationalisera i stället för att klaga”

Fundia i öppet gräl med stålkonkurrent

3/11/1992

BOXHOLM

— **Rationalisera i stället för att klaga, uppmanar Inexas ägare Karl-David Sundberg konkurrenten Fundias koncernchef Lennart Grånäs, som han beskyller för att kasta sten i glashus.**

De konkurrerande stålföretagen Inexa Profil och Fundia grälar nu öppet med varandra.

Bakgrunden är ett uttalande från Fundias koncernchef Lennart Grånäs i olika medier om att det är oacceptabelt att statliga pengar via AMS slussas in i Inexa Profil.

Företrädare för Fundia Steel i Boxholm, både ledningen och facket, har fällt liknande kommentarer i Östgöta Correspondenten.

Hyr arbetskraft

Ordkriget är föranlett av Inexas intresse för att ta över stångvalsverket i Hagfors från Böhler-Uddeholm och rädda det undan nedläggning. Spåren från Inexas övertagande i Luleå av Ova-

ko Steel förskräcker, tycker Fundia.

Inexa övertog Ovako Steel i mitten på maj i år. Från den tidpunkten till 31 december betalar AMS, via det kommunala bolaget Svartön, lönerna för före detta Ovako Steels cirka 600 anställda.

Den arbetskraft som Inexa anser sig behöva hyr den av Svartön till fullkostnadspris. När Inexa vid årsskiftet ska

ta hand om all personal själv väntas cirka 40 procent av de tidigare Ovakoanställda bli utan jobb.

”Offentlig gråt”

— Fundias VD angriper länsarbetsnämndens insatser för att ta hand om övertalig personal i Inexa Profiler. Människorna i Norrbotten har rimligtvis samma rätt till stöd i övertalighetssituationer som människorna i övriga

delar av landet, framhåller Inexas ensamägare och tillika styrelseordförande Karl-David Sundberg i ett pressmeddelande och fortsätter:

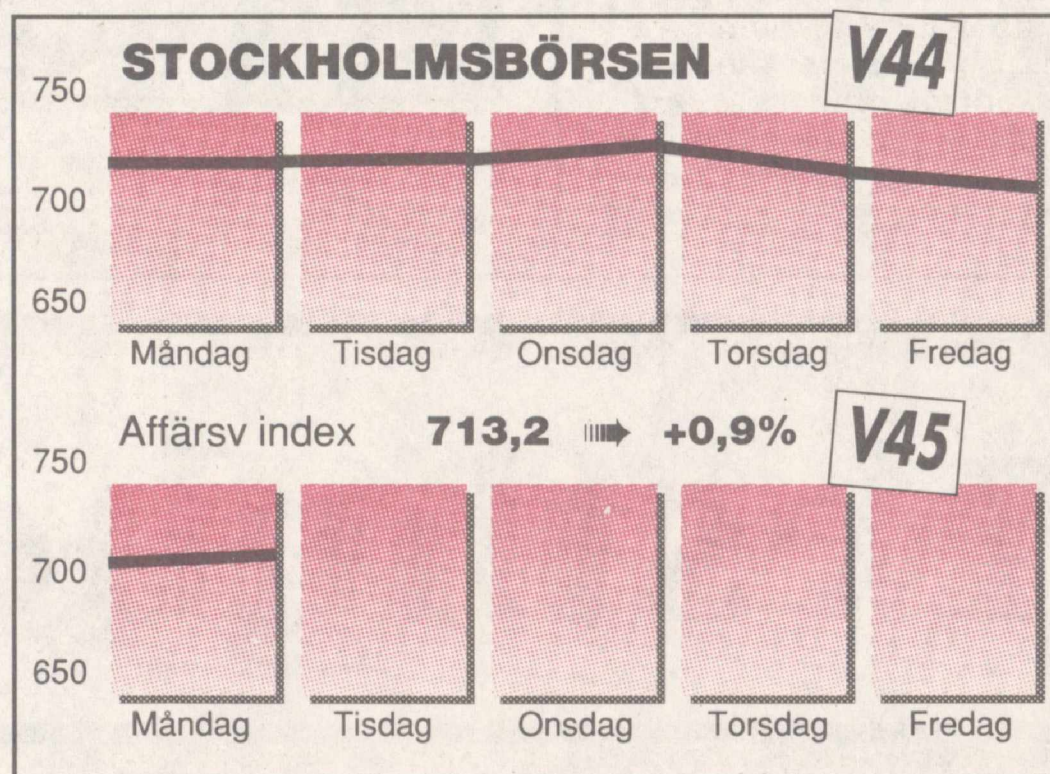
— Om verkställande ledningen i Fundia ägnade sig åt motsvarande rationaliseringsarbete i stället för offentlig gråt skulle skattebetalarna i Norge och Finland ha anledning att vara på bättre humör. Fundia existerar främst på grund av statliga norska och finska medel.

Fundias replik

Lennart Grånäs lyckades inte Correspondenten nå på måndagen. I Norrbottens-Kuriren har han tidigare svarat på Sundbergs kritik och påpekat att Fundias verksamhet i Sverige inte har fått några statliga stödmedel över huvud taget.

— De statliga pengarna i Norge gick till en kraftig omstrukturering. Verksamheten bantades från 3 500 till 1 000 personer. Det var alltså inte frågan om att subventionera produktionen.

KARL-JOHAN NÖREN

Fundias chef sparkad

10/11 1992

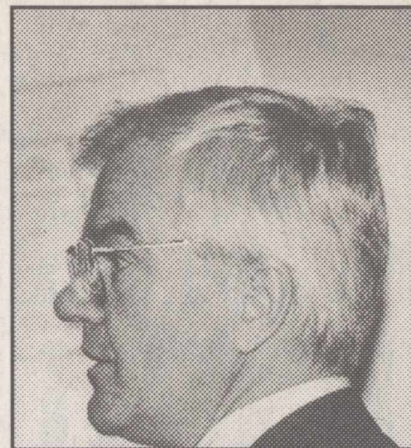

Foto: JONAS LINDKVIST
Lennart Grånäs, sparkad som koncernchef i Fundia.

BOXHOLM

Fundias koncernchef, svensken Lennart Grånäs, har fått sparken av de finsk-norska ägarna. Beskedet utlöste en en-timmestrejck i Smedjebacken i går kväll i finvalsverket och i stålverket.

Beslutet om Lennart Grånäs avgång togs på ett extra styrelsesammanträde i Stockholm på måndagen

med Fundia AB, koncernstyrelsen.

"Kom som en blix"

Informationen om avgången spreds i en kommuniké som på kvällen bland annat anslogs vid Fundias båda valsverk i Boxholm.

— Det här kom som en blix från en klar himmel. Jag vet inte någonting om orsakerna till avgången och heller inte någonting om grunden för aktionen i Smedjebacken, sa Sune Philipsson, verkstadsklubbens

ordförande i Boxholm, sent på kvällen.

I informationen till de anställda framhöll bolagsstyrelsen Lennart Grånäs betydelsefulla roll vid formandet av den nya, ett år gamla samnordiska stålkoncernen.

Bristande följsamhet

Avslutningen på kommuniken kan dock inte tolkas på annat sätt än att Lennart Grånäs har blivit avpolletterad på grund av bristande följsamhet till ägarna.

— I detta extrema svåra

läge för stålindustrin krävs ett mycket nära samarbete med styrelsen. Detta är bakgrunden till hans avgång, hette det.

Varken ledning eller personal i Boxholm är representerad i koncernstyrelsen.

Tillfällig VD

Koncernstyrelsens ordförande Öystein Bjørge, Norge, upprätthåller nu VD-funktionen tills en ny koncernchef har letats fram.

Under tiden går vice ord-

föranden Gösta Engman, Finland, in som styrelseordförande.

KARL-JOHAN NORÉN

"Vi oroas över osund konkurrens"

BOXHOLM

Metall i Boxholm in-formerades på måndagen riksdagsledamot Sonia Karlsson (s), Motala, om Fundias situation. Hon fick veta att Fundiajobbarna ser med oblida ögon på konkurrenten Inexas framfart

Sonia Karlsson visades runt i Fundias finvalsverk av platschefen Bo Erik Wennberg, verkstadsklubbens ordförande Sune Philipsson och Metalls avdelningsordförande Bo Ek.

Därefter orienterade de båda fackliga företrädarna Sonia Karlsson om situationen för metallarbetarna i Boxholm (16 procent är arbetslösa), Fundias ägarförhållanden, uppsägningshotet och risken för en snedvriden konkurrens genom Inexas agerande i Luleå och i Hagfors.

— En mycket grundlig och bra information. Jag har tidigare aldrig besökt denna typ av företag, summerade riksdagskvinnan.

Sune Philipsson är inte övertygad om att sista ordet är sagt om Inexas engagemang i Hagfors. Han befarar taktikspel bakom Inexasbeskedet i förra veckan om att dra sig ur förhandlingarna om ett övertagande av valsverket.

Osund konkurrens

För Sonia Karlsson framhöll han att det blir en osund konkurrens när Inexa, som man har gjort i Luleå och som Philipsson befarar ska upprepas i Hagfors, först tar emot cirka 200 miljoner kronor i stöd från förre ägaren för att sedan även utnyttja både statliga och kommunala indirekta stödinsatser.

— Inexa går ut mycket aggressivt på marknaden och sänker priserna, sa han.

Sonia följer upp

Sonia Karlsson fick med sig en bunt med tidningsartiklar om Inexas agerande och AMS inblandning i det hela. Hon ville inte på en gång ta ställning till det berättigade i Metalls kritik.

— Jag tänker följa upp det här, men på vilket sätt jag

Foto: KARL-JOHAN NORÉN

Riksdagsledamot Sonia Karlsson (s), Motala, besökte på måndagen Fundias finvalsverk i Boxholm. Fackbasen Sune Philipsson (t h) berättade för henne om oron för en osund konkurrenssituation.

ska göra det vet jag inte riktigt, sa hon.

I Hagfors är metallordföranden Bertil Köhler förgrymmad över att Fundia och andra stål företag på olika sätt har stört räddningsplanerna i Hagfors.

Han talar om en massmediekampanj och anser att det är lögn att Fundias nuvarande produktprogram sammanfaller med det Inexas Profiler hade för avsikt att valsa i Hagfors.

— Enligt säkra källor skulle konkurrensen bli ytterst marginell, hävdar han.

KARL-JOHAN NORÉN

Det är illa att Grånäs avgår

BOXHOLM

**De norsk-finska ägar-
na hade inte Fundias
anställda bakom sig
när de kickade kon-
cernchefen Lennart
Grånäs. Åtminstone
inte den svenska per-
sonalen. Både i Smed-
jebacken och i Box-
holm beklagas av-
gången.**

— Det är illa att Lennart Grånäs försvinner. Han månade om de svenska enheterna, anser Nils Storbacka, järnbruksklubbens ordförande i Smedjebacken.

"Avgången en chock"

Bertil Wallgren, SIF-representant i Boxholm, säger:

— Lennart Grånäs var den som såg till att det fungerade i Sverige, han värnade om de svenska enheterna. Meddelandet om hans avgång kom som en chock. Vi hade inte en aning om detta.

Sune Philipsson, verkstadsklubbens ordförande i Boxholm, är mer återhållsam i sin kommentar. Så har han bara varit aktiv i verkstadsklubben i ett halvår.

— Jag har träffat Lennart Grånäs en enda gång. Det vore fel av mig att ha en uppfattning om vad han har uträttat.

Nytt styrelsemöte

Fundia AB:s extra styrelsesammanträde i Stockholm på måndagen följs av ett nytt i Oslo på onsdagen. Sune Philipsson utgår från att koncernens fackklubb- ar inom kort blir kallade till information.

Han har uppfattningen att en översyn av hela kon-

cernen pågår. Han tror inte att den översynen påverkar det sparkrav som riktats mot dotterbolaget Fundia Steel (som bland annat Smedjebacken och Boxholm ingår i), om en nedskärning av kostnaderna på detta företag med 60 miljoner kronor.

Enligt Correns källor har det i koncernstyrelsen förekommit diskussioner, om än inga beslut, om att undersöka möjligheterna att minska antalet stålverk från tre till två.

"Ett skräckscenario"

Nils Storbacka, fackbasen i Smedjebacken, säger sig känna till dessa tankegångar. En nedläggning av stålverket i Smedjebacken ser han som "ett skräckscenario".

Fundia har skrotbaserade stålverk i Smedjebacken (som förser valsverken i Boxholm med ämnen) och i norska Mo i Rana. Det tredje stålverket ligger i finska Koverhar och är malmbaserat.

Då det malmbaserade framställer råämnen med högre kvalitet än de skrotbaserade är det uteslutet att det stålverket offras.

Hård dragkamp

En hård dragkamp är därför att vänta mellan norska och svenska intressen i Fundia om koncernstyrelsen beslutar sig för att stänga ett stålverk.

Fundia Steels anställda representeras i koncernstyrelsen av Göran Wörn (Metall, ordinarie ledamot) och Göran Pettersson (SIF, suppleant), båda Smedjebacken.

Ingen av dem var dock anträffbara för en kommentar på tisdagen.

KARL-JOHAN NORÉN

Avgång chockar Fundiafack

11/11 1992

— Koncernchefen Lennart Grånäs värnade om Fundias svenska enheter. Beskedet om hans avgång kom som en chock, säger Bertil Wallgren, SIF-representant i Boxholm.

De fackliga kommentarerna i Smedjebacken går i samma riktning. De norsk-finsk ägarna hade således inte Fundias anställda i Sverige bakom sig när de fockade Lennart Grånäs.

I koncernstyrelsen har det förekommit diskussioner om att minska antalet stålverk från tre till två.

Det finns ett stålverk i Sverige (Smedjebacken), ett i Norge och ett i Finland.

Boxholm

Fundia varslar 65 i valsverket

Fundia Steel varslar om 65 uppsägningar i Boxholm, var femte anställd ska bort. 50 kollektivare och 15 tjänstemän/arbetsledare.

Båda valsverken behålls dock utan indragningar i skiftgången 1993.

— Det känns jobbigt, men det är ungefär var som vad att vänta, säger utlastaren Hasse Johansson med 31 år i företaget efter tisdagens information till de anställda.

I Smedjebacken varslar samma företag om 100 uppsägningar.

Platschefen i Boxholm, Bo-Erik Wennberg, kan inte lova att sparåtgärderna är slut med detta.

— De senaste fyra veckorna har läget klart försämrats, både volym- och prismässigt, säger han.

Fundiavarslet är det största i Boxholm i modern tid. Förhandlingarna om vilka som ska gå ska vara avslutade 20 mars.

Sidan A8

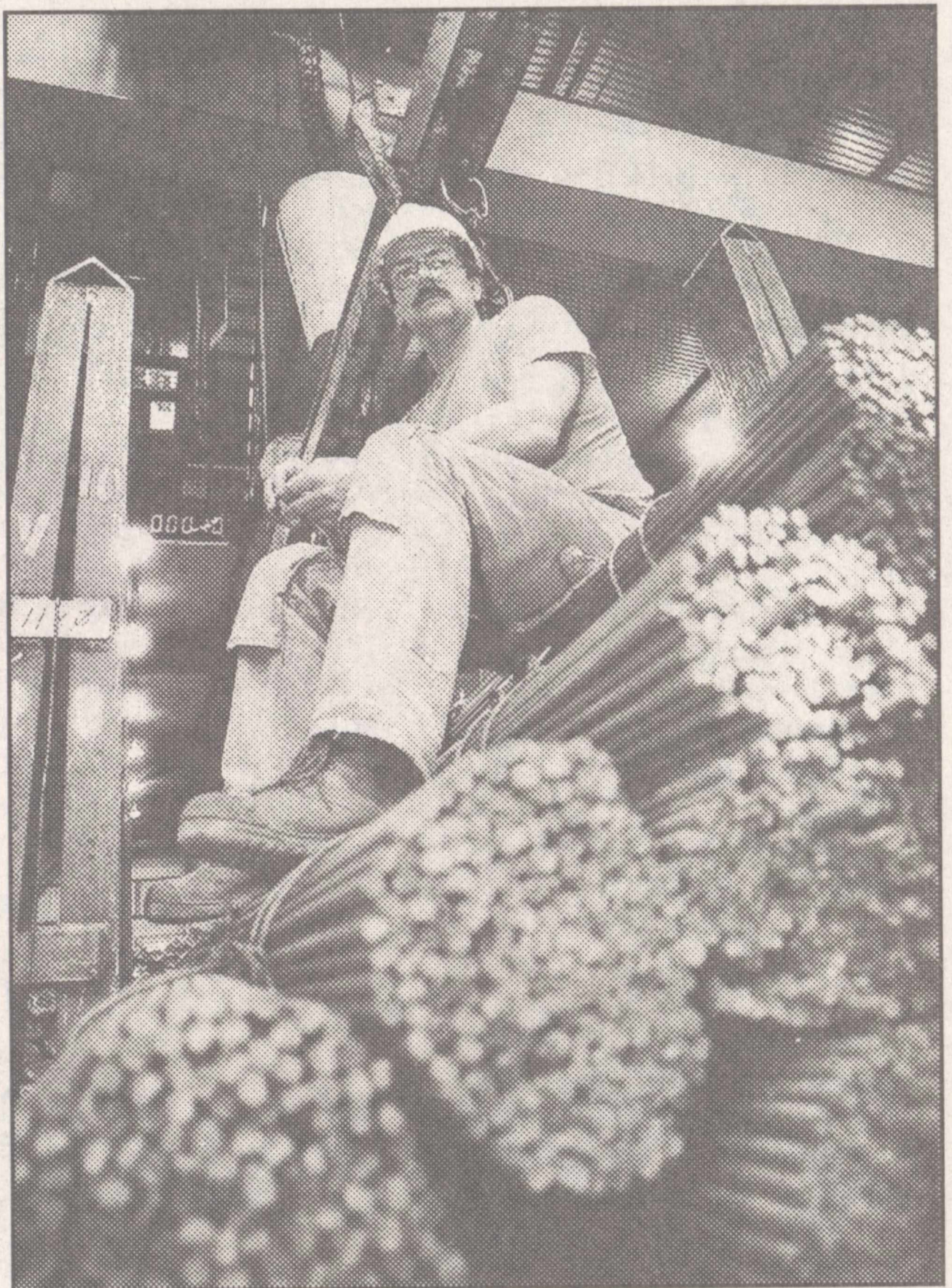

Foto: PETER JIGERSTRÖM

Var femte valsverksarbetare i Boxholm ska bort från Fundia. Hasse Johansson räknar med att klara sig men oroas för sonen Rickard.

Var femte ska bort på Fundia

BOXHOLM

Var femte anställd ska bort på Boxholms största företag, Fundia Steel. 50 kollektivare och 15 tjänstemän/arbetsledare. Båda valsverken i Boxholm ska dock behållas med oförändrad skiftgång 1993.

— Rådande konjunkturläge tvingar företaget till detta varsel. På måndag i nästa vecka inleds förhandlingarna på PTK-sidan, säger platschefen i Boxholm, Bo-Erik Wennberg.

På sträckbänken

Fundias 325 anställda i Boxholm har hållits på sträckbänken i två månader. Den 21 september informerades de om att företaget måste spara 60 miljoner kronor på personalsidan i budgeten för nästa år.

Det motsvarar cirka 200

anställda. Företaget har personal i Smedjebacken, Boxholm, Forsbacka och Hallstahammar.

Ytterligare information skulle komma om ett par veckor, sas det, men det dröjde åtta veckor.

Smedjebacken 100

På tisdagen informerades alla anställda i Boxholm av Bo-Erik Wennberg i två omgångar. I Boxholm ska 65 jobb bort och i Smedjebacken 100. Smedjebacken har dubbelt så många anställda som Boxholm.

Hallstahammar och Forsbacka då, som har cirka 70 respektive 55 anställda?

— De båda orterna kommer att få sin släng av slev en också, svarar Bo-Erik Wennberg.

Företagets förlust är tvåsiffrig i miljoner kronor räknat, koncernens tresiffrig. Så har det varit i ett par år.

Det är bakgrunden till besparingskravet.

Största varslat

När dörrfabriken lades ner i Boxholm för ett år sedan försvann 40 arbetstillfällen. Det här är värre och det största enskilda varslat i modern tid i Boxholms kommun.

Fundias lokale chef kan inte lova att det inte blir ännu värre. Han säger:

— De senaste fyra—fem veckorna har läget klart försämrats både volymmässigt och prismässigt.

Detta anser Sune Philipsson, verkstadsklubbens ordförande, vara det allra allvarligaste.

— Vi har den senaste månaden bara klarat 60 procent av den orderingång som krävs för att vi ska klara budgeten nästa år.

Investeringarna?

Det är känt sedan tidigare

Foto: PETER JIGERSTRÖM
Platschefen i Boxholm, Bo-Erik Wennberg, kan inte lova att det stannar med detta varsel.

att Fundia har investeringsplaner för Boxholm. Företaget ska försöka överleva genom att använda både bromsen och gasen, men på tisdagen var det bara

bromspedalen som Bo-Erik Wennberg tryckte på.

— Alla vet att när ett företag går dåligt blir det en viss förskjutning av investeringarna i tiden, urskuldade han sig för att sedan tillägga:

— Inom en snar framtid hoppas jag ändå ha besked att ge om investeringar i Boxholm.

"SIF sämst till"

PTK-sidan i Boxholm har i dag drygt 45 anställda mot 55 för två år sedan, då en första bantning av tjänstemannaorganisationen skedde utan motsvarande krympning på kollektivsidan.

— Så vi ligger nästan sämst till. Det räcker med att gå fyra—fem namn ner på en turordningslista för att träffa på den som har 20 års anställningstid. En SIF-are i dag är utrotningshotad så som arbetsmarknaden ser ut, säger Arne Petersson, SIF.

Salf-kollegan Curt Eng-

strand är trots allt optimistisk.

— Så länge det inte släcks några ljus på valsverken finns det hopp om att de som måste gå kan komma tillbaka. För varje dag som går kommer högkonjunkturen en dag närmare. Det finns inte ett till så flexibelt valsverk i Europa som det i Boxholm.

Ökad produktivitet

Och Sune Philipsson påpekar att produktiviteten i finverket har ökat med 35 procent de två senaste åren.

Han utgår från att turordningsreglerna kommer att följas i de kommande förhandlingar. Verkstadsklubben kommer att kräva det även om Sune Philipsson tror att det kan bli diskussioner om undantag för enstaka specialbefattningar.

Förhandlingarna ska vara avslutade 20 mars.

KARL-JOHAN NORÉN

"För mig är det kört"

BOXHOLM

— Det känns jobbigt men det är ungefär vad som var att vänta, säger Hasse Johansson, utlastare hos Fundia i Boxholm, efter varselbeskedet.

Han har jobbat på företaget i 31 år så han anser sig vara på den säkra sidan för egen del när det gäller jobbet, även om han lade märke till att det på informationsmötet inte sas någonting om "sist in, först ut".

Son på företaget

— Förhoppningsvis följs ändå turordningsreglerna, säger Hasse som tycker att "det känns som att företaget tar mycket i Boxholm".

I likhet med flera andra medelålders och äldre arbetskamrater har han en son på företaget. Hasse undrar oroligt hur det ska gå för sonen Rickard som började sin anställning på mediumvalsverket hösten 1987.

"Det är kört"

Mikael Karlsson, 20, och vikarie vid syningen och

buntningen på finvalsverket, ser det som uteslutet att han ska kunna få jobba kvar när vikariatet går ut 31 december.

— Det hade jag gärna gjort men det är kört. Skulle tro att det behövs minst fem—sex års fast anställning för att få fortsatt jobb.

Fackbasen Sune Philipsson tycker att det låter som en rimlig gissning. Han har inte hunnit räkna på det.

Ovissheten

Jan Johanson, huvudskyddsombud för metallarna, tycker det är skönt att ovissheten har lättat en hel del efter tisdagsinformationen.

Han har jobbat på företaget sedan 1980. Under de åren har det inte varit några varsel på kollektivsidan.

— De yngre har inte riktigt fattat hur allvarligt läget är, säger han om hur snacket har gått de senaste månaderna.

KARL-JOHAN NORÉN

Foto: PETER JIGERSTRÖM
— Jag är bara vikarie så för mig är det kört. Jag tror att det behövs fem—sex års fast anställning för att få fortsatt jobb, säger Mikael Karlsson, 20.

Fundia söker svensk chef

BOXHOLM

Fundia AB strävar efter att få en svensk på posten som ny koncernchef. Lennart Grånäs avgång ska av de norsk-finska ägarna inte utnyttjas till att försvaga det svenska inflytandet.

Den informationen har fackklubbarna vid Fundia Steel fått från koncernstyrelsen som räknar med att det tar cirka sex—nio månader att jaga rätt på ny koncernchef.

Ägarna anser att det för balansens skull är riktigt med en svensk koncernchef sett till verksamheten.

50 eller 65?

I tisdags informerade platsledningen i Boxholm personal och massmedia om ett varsel på 65 anställda i Boxholm. I en skriftlig kommuniké från företagsledningen i Smedjebacken talas det om ett varsel som rör 50 befattningar i Boxholm.

— Varslet gäller drygt 50 heltidsbefattningar och preciseras det till antalet anställda är det cirka 65. Vad det sedan exakt blir för siffra får de kommande förhandlingarna ge svar på, säger personalchef Erik Sandberg.

Fundia Bygg varslar

Samma dag som Fundia Steel varslade 65 i Boxholm och 100 i Smedjebacken varslade även Fundia Bygg om uppsägning av 80 anställda i Smedjebacken. Antalet har baserats på att finverket i Smedjebacken ska ändra skiftform från treskift till tvåskift.

Indirekt slår detta mot stålverket i Smedjebacken. Där planeras dock ingen ytterligare nerdragning av skiftgången.

Koncernens minskade behov av råämnen ska, är det tänkt, kompenseras med försäljning på den öppna marknaden.

20/11 1992

KARL-JOHAN NORÉN

Fundia hoppas på statliga pengar

Utbildning i stället för uppsägning?

BOXHOLM

**Fundia Steel har upp-
vaktat arbetsmark-
nadsminister Börje
Hörnlund för att få
loss pengar till en ett-
årig utbildningssats-
ning.**

**Utbildningen ses som
ett alternativ till att
säga upp 165 anställda
i Smedjebacken och
Boxholm.**

Företagets personalchef Claes Palmborg vill ogärna kommentera uppvaktningen som ägde rum för två veckor sedan. Han hade hoppats att den skulle ha fått passera helt i tysthet. Han tror att det bäst hade gagnat företagets och de anställdas sak.

Bertil Andersson (s), Smedjebackens kommunalråd, var med vid uppvaktningen.

Så här säger han till nyhetsbyrån TT:

— Vi fick föra fram vår sak på ett bra sätt och presentera det utbildningsförslag som företagsledningen har.

Inget konkret

Enligt Andersson lovade Hörnlund att låta tjänstemän på departementet titta på förslagen för att se om regeringen på något vis kan bidra till att förverkliga planerna. Men några konkreta besked blev det inte.

Sune Philipsson, verkstadsklubbens ordförande i Boxholm, deltog inte i uppvaktningen men är informerad.

Tolv jobb bort

— På Metallsidan knyter vi förhoppningar till den,

men vi vet inget om vad det hela mynnar ut i, säger han.

Att det inte finns några löften avgivna från departementet märks på att MBL-förhandlingarna om uppsägningar går vidare opåverkat av uppvaktningen.

I Boxholm är en ny organisationsplan för tjänstemanna- och arbetsledarsidan spikad. Tolv jobb ska bort.

Varslet i höstas gällde 15 anställda. När förhandlingarna började hade företaget preciserat det till att presentera en ny organisationsplan med 13,5 färre heltidsbefattningar än i den gamla.

I förhandlingarna har PTK-sidan lyckats rädda 1,6 tjänst. Det som återstår att komma överens om är bemanningsplanen. Båda parter hoppas att förhandlingarna ska kunna slutföras denna vecka.

Fundias Boxholmschef Bo-Erik Wennberg räknar med att förhandlingarna på kollektivsidan, där varslet gäller 50 anställda i Boxholm, ska börja i slutet på denna vecka.

Korttidsvecka

Den markanta nedgången i orderingången som började märkas i oktober månad, och som blev tydlig i november, har inte oväntat fortsatt. December månad är alltid en svag månad för företaget.

Företaget tillämpar tredagarsvecka i båda valsverken sedan förra veckan. Mellan jul och nyår står valsverken helt stilla.

— Sedan hoppas vi få en beläggning så att vi kan köra för fullt i januari igen, uppger Bo-Erik Wennberg.

KARL-JOHAN NORÉN

Foto: PETER JIGERSTRÖM

Bo-Erik Wennberg, Fundias Boxholmschef, hoppas att valsverken ska kunna köras för fullt igen i januari. Nu är det korttidsvecka i båda.